

gemeente
TEYLINGEN

Regisseur en bereik meer

De gemeente als regisseur via 2014 naar 2040

Coalitieakkoord 2010-2014
VVD, CDA en D66

Regisseer en bereik meer De gemeente als regisseur via 2014 naar 2040

Aan de vooravond van een nieuwe coalitieperiode stellen de coalitiepartijen zich de vraag wat voor soort gemeente Teylingen wil zijn en welke rol de gemeente wil spelen in de lokale samenleving. Daarbij worden de opgedane ervaringen betrokken van acht jaar dualisme. Deze visie is uitgangspunt voor het coalitieakkoord voor de komende vier jaar en levert het toetsingskader voor de uitdagingen waar de gemeente Teylingen voor staat.

Teylingen kiest ervoor om een regisserende gemeente te zijn. Meer dan voorheen zal een beroep worden gedaan op het eigen initiatief van mensen, op zelfwerkzaamheid en op goed burgerschap. De gemeente neemt de leiding. Zij geeft de kaders aan en faciliteert het eigen initiatief van de samenleving. De gemeente gaat uit van de zelfstandigheid en de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en organisaties. De gemeente die er daarnaast is voor die mensen die hulp nodig hebben. Deze herbezinning op de rol van de gemeente werkt op drie vlakken door.

- Ten eerste versterkt een regisserende gemeente de sociale cohesie in onze samenleving, door meer een beroep te doen op haar inwoners, verenigingen, instellingen en bedrijven. We zoeken elkaar op om samen het beleid te maken en uit te voeren. Minder door, maar meer samen met de gemeente.
- Ten tweede leidt een regisserende gemeente tot verlichting van de administratieve lasten voor inwoners, verenigingen, instellingen en bedrijven. Een regisserende gemeente laat meer over aan de samenleving en zal dus met minder regels en papier haar beleid vorm kunnen geven. Deregulering is dan één van de uitdagingen, die verder ingevuld zal worden.
- Ten slotte is de keuze voor een regisserende gemeente ook de basis voor de omvangrijke ombuigingsoperatie die voor de deur staat.

Daarbij houdt de gemeente oog voor de mensen die behoefte hebben aan ondersteuning. Er zijn grenzen die niet kunnen worden overschreden. De gemeente blijft zich inzetten voor inwoners die niet in staat zijn een bijdrage te leveren en ondersteuning nodig hebben.

Op alle beleidsterreinen wordt beoordeeld welke zaken de gemeente aan inwoners en organisaties kan en moet overlaten en welke zaken zij blijft regelen voor die groepen die het nodig hebben. Teylingen maakt de stap van generieke naar specifieke ondersteuning en doet een stap terug waar dat mogelijk is.

Om deze stap te kunnen maken, verwacht de gemeente een actieve houding van inwoners en organisaties. Van hen wordt verwacht dat zij meer maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Het nemen van initiatieven door de inwoners en organisaties wordt gestimuleerd.

De primaire dienstverlening van de gemeente aan de inwoners is nu goed en blijft op peil. De primaire dienstverlening bestaat uit meerdere gemeentelijke kerntaken, die anderen niet (kunnen) uitvoeren. Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeentelijke kerntaken het huidige kwaliteitspeil behouden en waar mogelijk worden

verbeterd. Alle overbodige aspecten (regels dus) worden overboord gezet. De resterende regels worden zoveel mogelijk vereenvoudigd.

Voor een nadere invulling van de gemeente als regisseur worden drie aandachtsgebieden benoemd:

1. de ruimtelijke, fysieke dimensie (schoon, heel en veilig);
2. de sociale dimensie;
3. de gevolgen voor de gemeentelijke organisatie en bestuur.

De ruimtelijke, fysieke dimensie (schoon, heel en veilig)

Belangrijk is dat de inwoners, de organisaties in de wijken, de verenigingen en instellingen actief zijn, initiatieven ontplooiën en hun verantwoordelijkheid nemen. De gedachte is dat inwoners de eigen leefomgeving meer en beter kunnen organiseren dan de gemeente. Inwoners hebben door gemeentelijk beleid ook een belang bij het organiseren van de eigen leefomgeving. De gemeente zal meer faciliteren in de wijken naarmate de inwoners van de wijk actiever zijn. Een wijk met meer eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid, met meer eigen initiatieven valt op door een hoger kwaliteitsniveau. Activiteiten van inwoners in de eigen wijk op het gebied van schoon, heel en veilig worden, indien nodig, ondersteund door de gemeente.

Voor overstijgende aspecten zoals (onderhoud van) infrastructuur en groen, veiligheid, handhaving van noodzakelijke regels en zorg, blijft de gemeente verantwoordelijk. Daarbij krijgen maatschappelijke organisaties, met name de woningbouwverenigingen, in de uitvoering een grotere en zwaardere rol.

De gemeente regisseert op het gebied van duurzaamheid en milieuvriendelijkheid. Na overleg met de inwoners stelt de gemeente de uitgangspunten vast waaraan (ruimtelijke) ontwikkelingen moeten voldoen. Binnen de door de gemeente vastgestelde kaders staat de vrijheid van de inwoners om hun eigen leefomgeving in te richten, voorop.

De sociale dimensie

Solidariteit en verdraagzaamheid zijn onlosmakelijk verbonden met de vrijheid en eigen verantwoordelijkheid die inwoners hebben. De gemeente gaat uit van de eigen verantwoordelijkheid van ieder individu om de eigen levensloop en de gewenste kwaliteit van het leven te plannen en te sturen. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om inwoners in hun zelforganiserend vermogen te ondersteunen, compensatie te bieden op die terreinen waar tekorten zijn en randvoorwaarden te scheppen voor een inspirerende leefomgeving waarin mensen zich kunnen ontplooiën. Daarbij wordt uitgegaan van maatwerk. Vanuit dit uitgangspunt formuleert de gemeente welke voorzieningen (potentieel) kwetsbare inwoners nodig hebben, zodat zij zoveel mogelijk zelfstandig kunnen blijven functioneren. Dat komt tegemoet aan de wens van burgers zelf, die graag zolang mogelijk de regie over hun leven willen houden. Het bevordert een optimale inzet van middelen waardoor met hetzelfde geld meer kan worden bereikt. Aangezien elk leven zijn eigen verloop kent, wordt in deze benadering minder dan vroeger naar leeftijd en doelgroep gekeken en meer naar de individuele inwoner. De interventies vanuit de overheid en het maatschappelijk middenveld sluiten hier op aan.

De gevolgen voor de gemeentelijke organisatie en het bestuur

De gemeente werkt klantgericht. De gemeente richt zich op de belangen van de inwoners. Van het college en de ambtenaren wordt niet alleen verwacht dat ze andersoortige plannen schrijven, maar vooral ook dat ze in staat zullen zijn anderen in beweging te krijgen: het zijn echte netwerkers. Samen met het college neemt het ambtelijk apparaat de uitdaging aan om zich verder te ontwikkelen tot bondgenoot van de inwoners. Digitale dienstverlening en digitale burgerparticipatie zijn uitgangspunt. De gemeente communiceert proactief en maakt van moderne communicatiemiddelen gebruik om inwoners te informeren en mee te laten praten.

De impact van de regisserende gemeente op de gemeentelijke organisatie is groot. Werkzaamheden worden anders van karakter. Het ambtenarenapparaat zal in omvang afnemen en in kwaliteit toenemen. Een (aanzienlijk) deel van de uitvoerende en de ondersteunende taken zal worden afgestoten. Zaken die we samen kunnen doen, doen we bij voorkeur in Bollenstreekverband. Niet alleen qua werkzaamheden, maar ook qua voorzieningen. Daarnaast wisselen we expertise uit.

Bestuurders accepteren dat er meer hoofdrolspelers in de gemeente zijn en maken daar dankbaar gebruik van. Zij betrekken de samenleving bij belangrijke keuzes maar blijven wel eindverantwoordelijk. Echte regisseurs dus.

De gemeenteraad concentreert zich op de kaderstellende (budgetterende), volksvertegenwoordigende en controlerende rol van de raad. Dit komt tot uiting in het onderlinge politieke debat tussen de fracties aan de hand van een concrete politieke agenda. Het dualisme wordt verder doorgevoerd. De raad maakt keuzes op hoofdlijnen op basis van een startnotitie/keuzenota en het college werkt die keuze uit. De gekozen oplossingen zijn meetbaar. Centraal in het debat staat de `wat-vraag`, de `hoe-vraag` wordt overgelaten aan het college.

Programma 1 Ruimte en Woningbouw

De gemeente Teylingen bouwt voor de toekomst.

De inzet van de gemeente voor de komende vier jaar blijft voornamelijk gericht op (het starten van) de grote projecten voor woningen in Hooghkamer/Nieuw Boekhorst, Langeveld, Engelse tuin, het plan Bakker, gemeentewerf Warmond en het plan Overteylingen.

Bij bestemmingsplannen wordt de regisserende rol van de gemeente ook zichtbaar in publiek private samenwerking.

We bouwen 40% betaalbare woningen voor met name starters en senioren in de huur- en koopsector tot € 225.000.- en houden ons daarbij aan de regionale taakstelling voor sociale woningbouw. De inbreidingslokaties tellen mee in dit percentage. Daar waar realisatie van de regionale opgave voor sociale woningbouw niet mogelijk is, wordt een eventueel lager percentage gecompenseerd door een substantiële bijdrage aan het huisvestingsfonds. De gemeente kan knelpunten in de realisatie van sociale woningbouw faciliteren uit het huisvestingsfonds.

De prestatieafspraken met de woningbouwcoöperaties worden concreet geformuleerd. De afspraken zijn voor een belangrijk deel gericht op doorstroming zodat woningen waar nu ouderen in wonen beschikbaar komen voor gezinnen en starters. De prestatieafspraken worden jaarlijks geëvalueerd en in het eerste jaar aangepast aan de woonvisie.

Voor de doelgroep ouderen wordt niet alleen gedacht aan levensloopbestendige woningen maar ook aan andere woonvormen zoals beschut wonen en wonen in familieverband. Er komen zodoende meer mogelijkheden voor ouderen om te blijven wonen in het eigen dorp. Daarmee zal de doorstroming toenemen.

Om de betaalbare, met subsidie gebouwde of onder de marktprijs aangeboden koopwoningen voor de doelgroepen te behouden, wordt met een antispeculatiebeding gewerkt en/of het instrument maatschappelijk gebonden eigendom ingezet.

Voor de doelgroep starters wordt het systeem van startersleningen voortgezet.

De gemeente pleit voor een vroegtijdige en actieve betrokkenheid van omwonenden bij nieuwbouwplannen in hun directe omgeving. Hiermee wordt niet alleen een beter eindresultaat gerealiseerd, maar komen er ook minder bezwaren gedurende de initiatieffase. Dit bespaart weer tijd en kosten. Zo wordt de extra inspanning voor inspraak en medezeggenschap ruimschoots terugverdiend.

Bij projecten waar de gemeente grond in eigendom heeft, wordt uitgegaan van vernieuwende en duurzame oplossingen. Hierbij wordt de creativiteit tot het uiterste geprikkeld.

De ontwikkelingen in Teylingen kenmerken zich door groene wijken met voldoende parkeerplaatsen, zo mogelijk ondergronds, en een goede infrastructuur. Zodoende wordt gewerkt aan veilige en groene wijken die kwaliteit uitstralen. De omgeving wordt samen met de inwoners ingericht (groen, speelplaatsen, inrichting straten, etc.).

De kwaliteit van de openbare ruimte verdient bijzondere aandacht, met name in de oude dorpscentra. Er is een meer creatieve visie nodig, met name op het gebied van openbaar groen.

Het landschap, waaronder met name de open ruimte tussen onze dorpen, bepaalt mede de kwaliteit van onze leefomgeving en blijft open en groen. De rode contouren, zoals opgenomen in de Toekomstvisie (inclusief contouraanpassingen ten noordoosten van Voorhout) zijn uitgangspunt, behoudens het in- en uitdeuken, het benutten van rafelranden en de 'ruimte voor ruimte'-regeling.

Welstandsvrij bouwen is uitgangspunt, behoudens in door de gemeente als kwetsbaar aangewezen gebieden (beschermd dorpsgezicht etc.) Hiertoe zullen enkele loketcriteria worden opgesteld.

De gemeente voert een monumentenbeleid waarbij enkele loketcriteria worden opgesteld zonder een gemeentelijk subsidiesysteem. De taken van de gemeentelijke monumentencommissie worden beperkt tot het beschermd dorpsgezicht Warmond. De gebieden waarvoor het beschermd dorpsgezicht onlogisch is, worden eruit gehaald.

De gemeente zet in eerste instantie in op het beter benutten en revitaliseren van bestaande bedrijventerreinen (bijvoorbeeld Veerpolder in Warmond: leisure) en eerst daarna op uitbreiding met nieuwe bedrijventerreinen als daar behoefte aan is of ten behoeve van uitplaatsing (zogenoeten schuifruimte, zoals aan de Oosthoutlaan).

De in de toekomstvisie genoemde studielocatie ten zuidoosten van de Schiphollijn vervalt. Tussen de A44 en de Schiphollijn zijn ontwikkelingen mogelijk. Ten westen van de A44 blijven ontwikkelingen mogelijk op het gebied van bedrijvigheid.

De gemeente streeft naar één bestemmingsplan voor het gehele buitengebied waarbij ingezet wordt op vereenvoudiging van de bestemmingsplanregels en mogelijkheden voor de uitbreiding op locatie van (agrarische) bedrijven conform de Greenportregeling (o.a. ruimte voor ruimte).

De gemeente verwerft strategische grondposities maar ontwikkelt die niet zelf in de rol van projectontwikkelaar.

De sociale veiligheid in het gebied rondom het station Sassenheim moet zijn gewaarborgd.

Programma 2 Economie

De gemeente hecht groot belang aan het regulier overleg tussen bedrijfsleven en overheid. Dit overleg moet niet beperkt zijn tot de bedrijven binnen de eigen gemeente; ook vertegenwoordigers van het bedrijfsleven in de regio worden hierbij betrokken. Ondernemers spelen een belangrijke rol in de samenleving en ondersteunen maatschappelijke initiatieven.

Uitgangspunt voor gemeentelijk beleid voor ondernemers is:

- a. deregulering;
- b. goede bereikbaarheid voor winkels en ondernemingen;
- c. voldoende parkeerruimte, zo mogelijk ondergronds.

Met een potentiële beroepsbevolking van ruim 17 duizend mensen en slechts 12 duizend banen binnen de gemeentegrenzen valt er wat te winnen op het gebied van werkgelegenheid. Daartoe dient zich binnen onze gemeentegrenzen een aantal mogelijkheden aan, die direct opgepakt kunnen worden of nader onderzocht moeten worden.

De gemeente regisseert door het creëren van een accountmanagerfunctie voor ondernemers, waarbij de verbinding gezocht wordt met de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO).

Indien een ruime meerderheid van de Teylingse ondernemers met zakelijk onroerend goed voorstander is van het instellen van een ondernemersfonds, zal de gemeente haar medewerking verlenen.

Programma 3 Sport, Recreatie en Toerisme

Sport is goed voor ontspanning en gezondheid. Sport draagt bij aan ons fysieke en geestelijke welzijn. De gemeente wil een gezonde leefstijl bevorderen en ondersteunt uitbreiding en verbetering van sportvoorzieningen.

De gemeente wil een impuls geven aan en faciliteert partijen bij (grote) sportevenementen. De gemeente neemt bestaande drempels weg door verdere vereenvoudiging van eisen en procedures en betere begeleiding van vrijwilligers.

Het verenigingsloket van de gemeente coördineert aanvragen van (sport)verenigingen en inwoners.

Onder het motto 'jong geleerd, is oud gedaan' en door gebruik te maken van de Impuls Brede Scholen, Cultuur en Sport wil de gemeente extra sport- en speelmogelijkheden creëren tijdens en na schooltijd en worden verenigingen gefaciliteerd.

De gemeente gaat nut en noodzaak van en mogelijke alternatieven voor voorzieningen zoals het zwembad De Wasbeek, de drie bibliotheken en de twee theaters onderzoeken. Waar mogelijk zal het particulier initiatief worden gestimuleerd.

Er zal een fundamentele heroverweging plaatsvinden van de grondslag van subsidies van de (door de gemeente gesubsidieerde) sport- en recreatievoorzieningen, waarbij nut en noodzaak een belangrijke rol spelen.

Er wordt een sport- en cultuurpas ingevoerd voor minder draagkrachtigen die het echt niet kunnen betalen. Hiermee wordt de stap gezet van generieke naar specifieke ondersteuning.

We moeten zuinig zijn op de natuur. De gemeente zoekt daarom nadrukkelijk de balans tussen duurzame (uitbreiding van) recreatieve en toeristische voorzieningen aan de ene kant en behoud van flora en fauna (weidevogels) aan de andere kant.

De gemeente gaat die plannen uit de recreatievisie uitvoeren waar ondernemers en organisaties en vrijwilligers in kunnen participeren. Het laaghangende fruit wordt als eerste geplukt:

1. plannen die samen met ondernemers, organisaties en vrijwilligers kunnen worden uitgevoerd;
2. plannen die door geringe gemeentelijke investering een bijdrage leveren aan recreatie en toerisme in Teylingen;
3. kwalitatieve verbetering van Koudenhoorn met horeca en passantenhaven.

Fietspaden, wandel- en kanoroutes dragen bij aan ontspanning en het fysieke welzijn. Een fietsroute rond de Kaag draagt bij aan de ontwikkeling van recreatie en toerisme in Teylingen. Het is echter niet noodzakelijk dat deze gehele fietsroute direct langs het water komt te liggen. Er is er sprake van een zeer sterke landschapswisseling tussen de kust en de Kaag. Ook hier zien wij kansen met de ontwikkeling van een recreatieve fietsroute tussen Kust en Kaag.

Het toekomstige NS-station in Sassenheim biedt de mogelijkheid voor het samen met de ondernemers en de buurgemeenten opzetten van deze toeristische fiets-, kano- en wandelroutes.

De gemeente wil recreatieve en toeristische evenementen aanjagen en faciliteren zonder deze in uitvoering te nemen.

De VVV in Warmond heeft een ruime openstelling en is werkzaam voor heel Teylingen, waarbij zij primair ondersteund wordt door de Teylingse ondernemers.

Programma 4 Mobiliteit

Mobiliteit is belangrijk. Hierbij dient aandacht te blijven voor zowel auto, fiets, bus en trein. Teylingen draagt zorg voor een goede doorstroming en daarop toegesneden infrastructuur.

De gemeente levert een bijdrage aan regionale plannen als die de mobiliteit verbeteren en knelpunten oplossen door actief te blijven deelnemen aan regionale discussies over dit onderwerp en samen te werken met de regiogemeenten.

Op basis van deze regionale samenwerking dringt de gemeente Teylingen aan op snelle besluitvorming en realisatie van de ontsluiting van de Greenport Duin- en Bollenstreek met wegen en met openbaar vervoer (zoals de nieuwe verbindingsweg tussen de N206 en de A44, de zgn. Rijnlandroute, de noordelijke en zuidelijke ontsluiting, de RijnGouwelijn en andere verbindingsmogelijkheden tussen genoemde wegen die in studie zijn).

Voor de regionale knelpunten en het verbeteren van de verkeersveiligheid op de A44, de N206, de N208, de N443 en N444 wordt continu aandacht gevraagd bij hogere overheden. De gemeente reikt daarbij oplossingen aan en dringt aan op spoedige realisatie.

Er wordt een Randweg in Voorhout aangelegd zodra dit financieel mogelijk is. Dit wordt meegenomen in de bouwplannen Hoogkamer en Nieuw Boekhorst.

Bij de totstandkoming van de nieuwe structuurvisie voor de gemeente Teylingen wordt speciale aandacht gegeven aan het gebied ten noorden van Voorhout, het studiegebied Van Leidsevaart tot 's-Gravendamseweg. In dat gebied wordt gezocht naar oplossingen voor woningbouw, werken en infrastructuur, zoals de noodzakelijke randweg als ontlasting van de wegen in Voorhout en de regio.

Goed openbaar vervoer is cruciaal voor onze mobiliteit. In dit verband wordt aangedrongen op goede busverbindingen tussen de drie dorpen, met de ziekenhuizen en scholen in de regio en met het nieuwe NS-station Sassenheim.

Ten aanzien van het parkeerbeleid in bestaande situaties streven wij naar oplossingen met zoveel mogelijk behoud van groen. Op nieuwe bouwlocaties wordt als parkeernorm minimaal de bestaande (CROW) norm gehanteerd. Waar mogelijk en nodig vindt verhoging van die norm plaats. Daarnaast is uitgangspunt de bereikbaarheid van winkels en ondernemingen, het stimuleren van ondergronds parkeren en van bij voorkeur gratis parkeerruimte.

Ter verhoging van de kwaliteit van de leefomgeving wordt 'zoveel mogelijk parkeren ondergronds' als algemeen uitgangspunt gehanteerd. Dit met name in de centra maar ook op nieuwe bouwlocaties. Daar waar in het centrum van de dorpen parkeergarages zijn of kunnen komen (Sassenheim en Voorhout), wordt parkeren bovengronds beperkt en ontmoedigd.

Op De Krogt in Warmond kan, ingepast in het groen, parkeren worden ontwikkeld. Ook bij het stationsgebied in Voorhout moeten voldoende parkeermogelijkheden zijn.

Verkeersveiligheid voor alle deelnemers, inclusief gehandicapten, is uitgangspunt voor de infrastructuur.

De gemeente geeft prioriteit aan het realiseren van meer veilige en duidelijk gemarkeerde oversteekplaatsen voor fietsers en voetgangers met speciale aandacht voor de rotondes. Voor fietsers is meer stallingruimte nodig. Goede fietsparkeervoorzieningen bij winkels, bushaltes en stations stimuleren het fietsen. Fietsen maken wij aantrekkelijker en veiliger door goede en veilige fietsroutes naar o.a. scholen en sportverenigingen.

Winkels, ondernemingen en bedrijfsterreinen dienen goed bereikbaar te zijn en te blijven.

Voor wat betreft overlast door zwaar vrachtverkeer zal er nadrukkelijk aandacht zijn voor het weren van het doorgaande vrachtverkeer door Warmond.

Programma 5 Zorg

Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor zijn gezondheid. Teylingen draagt haar verantwoordelijkheid voor de zorg en de voorlichting erover in de gemeente. Het bestrijden of beter nog het voorkomen van ziektes ten gevolge van een ongezonde leefstijl is daarbij een belangrijk speerpunt. Rook- en alcoholverslaving, diabetes, overgewicht en depressie zijn voorbeelden van zaken waarop de gemeente door voorlichting en preventie invloed kan uitoefenen. De uitvoering ligt bij de daarin gespecialiseerde partijen.

Burgers hebben zelf een taak als het gaat om informele zorg en het is belangrijk om dat te stimuleren en te ondersteunen. Daarmee wordt geïnvesteerd in een zorgzame samenleving.

Eén van de taakvelden van de Wmo is de zorg voor een goede sociale cohesie: door wijkgericht werken, met wijkteams of wijkverenigingen moet er binnen de gemeente een goed netwerk ontstaan van formele en informele zorgverleners.

Het is belangrijk dat iedereen zo lang mogelijk sturing aan zijn eigen leven kan geven en zo lang mogelijk volwaardig en zelfstandig kan blijven. Soms gaat het niet (meer) en dan is er hulp nodig. Daarvoor moet er een goed sluitend zorgnetwerk zijn, ondersteund door één gemeentelijk zorgloket voor de Wmo.

De Wmo wordt zodanig uitgevoerd dat de inwoners die zorg nodig hebben en het niet kunnen betalen, dat krijgen tegen een betaalbaar tarief. Anderen kunnen zorg inkopen als zij dat wensen. Dit beleid wordt uitgewerkt in samenwerking met andere gemeenten in (ISD) Bollenstreekverband.

Het Wmo-adviesplatform denkt actief mee met de beleids- en besluitvorming.

De Wmo wordt ook gebruikt voor financiering van zaken zoals de aanpak van jongerenproblematiek en de sport- en cultuurpas voor minder draagkrachtigen.

In samenspraak met de woningcorporaties en de leveranciers van zorg wordt een Zorgpact van Teylingen opgesteld. Daarin wordt een toekomstgerichte, regisserende visie opgesteld met betrekking tot wonen, zorg en welzijn. .

De nieuwbouw van De Schutse in Sassenheim (Sassembourg) en Liduina in Warmond krijgt de hoogste prioriteit. Teylingen regisseert deze nieuwe locaties. Door duidelijke contracten en prestatieafspraken dragen de betrokken partijen hun eigen verantwoordelijkheid.

De gemeente vindt vrijwilligers heel belangrijk en stimuleert en faciliteert hiertoe de stichting Welzijn Teylingen. Het takenpakket van de stichting kan mogelijk verder worden uitgebreid. Hierbij wordt onder andere gedacht aan het wijkgericht werken en het geven van aandacht aan de veiligheid van de werkomgeving van vrijwilligers.

Voor alle inwoners is het belangrijk dat de eerstelijns gezondheidszorg voldoende aanwezig is in Teylingen. De gemeente dient waar mogelijk deze zelfstandige ondernemers, zoals huisartsen, tandartsen en therapeuten, te faciliteren, opdat zij zich in Teylingen kunnen vestigen. Ten aanzien van de tweedelijns gezondheidszorg

(ziekenhuizen of klinieken) is met name de bereikbaarheid per openbaar vervoer een permanent punt van aandacht.

Ouderen die het kunnen betalen, dragen zelf de kosten van collectief vraagafhankelijk vervoer.

Programma 6 Samenleving

De gemeente heeft een regiefunctie in saamhorigheidsgevoel hetgeen belangrijk is voor het functioneren van een gemeenschap.

Het is belangrijk dat er in Teylingen goede en adequate onderwijshuisvesting is voor alle scholen. In Warmond komt een multifunctioneel verzamelgebouw ten behoeve van onder andere de drie scholen, verenigingen, instellingen en maatschappelijke functies; de zogenaamde 'Brede School'.

De gemeente staat positief tegenover combinatiefuncties. Deze functies kunnen mogelijkheden bieden voor nieuwe samenwerkingsvormen tussen onder andere scholen en organisaties.

De gemeente faciliteert peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, voor- en naschoolse opvang met extra aandacht voor taalachterstand.

De gemeente zet zich in voor het vergroten van het aanbod van maatschappelijke stages binnen de gemeente.

De gemeente communiceert interactief met jongeren over onderwerpen die jongeren aangaan.

De gemeente stelt het Centrum voor Jeugd en Gezin in staat de wettelijke taken goed uit te voeren.

De subsidiesystematiek wordt heroverwogen waarbij de verenigingen de ruimte krijgen samen te werken en voorzieningen zelf te ontwikkelen en exploiteren. De gemeente maakt de stap van generieke naar specifieke ondersteuning en doet een stap terug waar dat mogelijk is.

De gemeente ondersteunt initiatieven van inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen.

Op het gebied van kunst en cultuurbeleid pakt de gemeente haar regierol op, in het bijzonder voor jongeren.

De gemeente faciliteert sportieve en culturele activiteiten voor kinderen en minder daadkrachtige inwoners door middel van een sport- en cultuurpas. Waar mogelijk wordt in dit kader gebruik gemaakt van bestaande fondsen (zoals het Nationaal Fonds Kinderhulp, het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds). De gemeente pleit ervoor dit in regionaal verband op te zetten en de uitvoering hiervan bij de Intergemeentelijke Sociale Dienst onder te brengen.

De gemeente stimuleert en faciliteert multifunctioneel gebruik van bestaande en nog te realiseren gebouwen.

Programma 7 Veiligheid en Handhaving

Teylingen is een veilige gemeente. Maar alles kan altijd beter. Daarom zet Teylingen zich in om een veilige leefomgeving te realiseren, waarin het voor iedereen plezierig wonen is. Over welk onderwerp of beleidsterrein we het ook hebben, er zal altijd naar de veiligheidsaspecten worden gekeken.

De gemeente maakt heldere en meetbare afspraken met alle betrokkenen in de veiligheidsketen (o.a. politie) zowel over de inzet in de dorpen, de bedrijfsterreinen als op het water. Iedereen in de keten draagt ook zijn eigen verantwoordelijkheid voor veiligheid. Het toezicht en de handhaving moet een kwaliteitsslag maken. De gemeente werkt samen met de overige gemeenten in de Bollenstreek om de handhaving te verbeteren. BOA's dienen zich te concentreren op hun primaire taken. Als de effectiviteit en de zichtbaarheid van de handhaving met name 's avonds en 's nachts daarom vraagt, wordt een extra BOA aangesteld.

Ook ondernemers dragen hun eigen verantwoordelijkheid voor veiligheid. Bij de horecaondernemers vindt dit plaats door middel van de kwaliteitsmeter veilig uitgaan en het horecaconvenant. In dit kader kunnen de glijdende sluitingstijden verder worden verruimd. Het tijdstip waarop de deuren worden gesloten, wordt in regionaal verband afgestemd om horecatoerisme te voorkomen. De sluitingstijd voor horecaondernemers die hun verantwoordelijkheid nemen (voor onder andere het voorkomen van overlast op straat), kan desgewenst binnen de kaders van het Horecaconvenant verder worden verruimd.

Met ondernemers in de winkelcentra en op bedrijventerreinen worden goede afspraken gemaakt over hun bijdrage aan de veiligheid aldaar. Cameratoezicht kan hierin een rol spelen.

De verantwoordelijkheid voor het gedrag van jongeren berust in eerste instantie bij de ouders. Jeugdoverlast wordt stevig aangepakt. De schade aan eigendommen van inwoners en de gemeente wordt verhaald op de veroorzakers.

Cameratoezicht in de openbare ruimte is een middel dat overwogen kan worden op plekken waar extra toezicht wenselijk en noodzakelijk is.

Onderzocht wordt of handhaving en veiligheid geregisseerd kan worden vanuit een veiligheidshuis (bij voorkeur in samenwerking met andere gemeenten).

Programma 8 Natuur en Milieu

De natuur is ons te leen gegeven en we moeten er goed op passen om het in goede staat door te kunnen geven aan volgende generaties. Teylingen weegt de natuurwaarden telkens af bij het opzetten van nieuwe projecten, zowel voor wat betreft de bouw van woningen, bedrijfsterreinen en wegen, als bij de intensivering van recreatie en toerisme. Rust en ruimte zijn belangrijke voorwaarden om de natuur te kunnen beleven. Teylingen is gebaat bij de instandhouding van het landschap en de polders. De grenzen van het Groene Hart zijn daarom hard.

Teylingen is een milieubewuste en milieuvriendelijke gemeente. Bij het beleid worden de gevolgen voor het milieu uitdrukkelijk afgewogen.

De gemeente gaat zeer zorgvuldig om met energie en zet in op een goede milieuvorlichting.

Teylingen is een Millenniumgemeente en zal zich optimaal inzetten om de bijdrage aan dit mondiale plan van de Verenigde Naties concreet te maken. Dat kan niet van bovenaf worden opgelegd en daarom zal in samenwerking met inwoners en bedrijven van onderop een actieplan ontwikkeld worden om inhoud te geven aan het zijn van Millenniumgemeente. De gemeente realiseert zich dat zij een voorbeeldfunctie vervult op het gebied van duurzaamheid, milieubewustzijn en inkoop. De gemeente stimuleert lokale duurzaamheidsinitiatieven.

De openingstijden van de milieustraat worden op de behoefte van de bezoekers afgestemd. Hierbij wordt ingezet op het verder bevorderen van het scheiden van afval. De gemeente vervult ook haar regisserende rol bij het tegengaan van zwerfafval. De wenselijkheid van het invoeren van zwerfafvalopruimteams en/of Z-ambassadeurs in samenwerking met de wijken, inwoners en ondernemers, zal worden onderzocht. De gemeente Teylingen zoekt de balans tussen de ontwikkelingen ten aanzien van geluidsoverlast van Schiphol en het economische belang van Schiphol voor inwoners en bedrijven in onze gemeente en de regio.

Programma 9 Bestuur

Teylingen is een regisserende gemeente die alleen datgene doet wat noodzakelijk is en tot de kerntaken van de gemeente hoort.

Betrouwbaar bestuur betekent dat je doet wat je belooft, dat men van je op aan kan en dat je aanspreekbaar bent. De gemeente als betrouwbare bondgenoot. Luisteren en eventuele klachten serieus nemen volgens het principe: 'Samen komen we er uit'. De samenwerking binnen de raad en tussen de raad en het college is gebaseerd op wederzijds respect en vertrouwen.

De gemeente zorgt ervoor toegankelijk te zijn voor de inwoners van Teylingen. Zij worden maximaal betrokken bij de besluitvorming. Dat betekent o.m. dat de gemeente doorgaat met het houden van wijkavonden, voorafgaande wijkschouwen en met inspraakavonden en spreekuren op afspraak.

De gemeente Teylingen levert hoge kwaliteit dienstverlening tegen een redelijke prijs. Het uitgangspunt is dat de inwoners centraal staan in de gemeentelijke dienstverlening, nooit de gemeente zelf! Verbetering van de dienstverlening blijft belangrijk.

De dienstverlening aan de inwoners is zoveel mogelijk digitaal. Inwoners kunnen op de gemeentelijke website zien welke werkzaamheden en ontwikkelingen gepland zijn in hun straat, wijk of dorp en kunnen daarop reageren/inspelen.

De openingstijden van de gemeentewinkel worden verder afgestemd op de behoefte van de inwoners. Bij openingstijd buiten normale uren ('s avonds en in het weekend) kan de gemeente tot een toeslag op de kosten besluiten.

De mogelijkheid van een ambtenaar aan huis voor mensen die slecht ter been zijn blijft bestaan. In de gemeentewinkel worden alle mogelijke overheidsproducten verkocht.

De gemeente schrapt niet-effectieve regels.

De bestaande aanbestedingsprocedures worden waar mogelijk vereenvoudigd.

Holland Rijnland wordt verder gedemocratiseerd, waarbij het Drechtstedenmodel een optie is. Teylingen neemt hiertoe het initiatief. Tot dat moment is het uitgangspunt in het kader van het dualisme, dat AB-zetels door wethouders worden ingenomen. Teylingen heeft een zetel in het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland.

Teylingen werkt samen met de gemeenten in de Bollenstreek en sluit samenwerking met andere gemeenten niet uit. Teylingen blijft een sterke speler in de regio.

Teylingen regisseert het beheer over de Kagerplassen, in samenwerking met alle betrokken partijen.

De gemeente Teylingen realiseert zich het belang van het slagen van de Greenport Ontwikkelings Maatschappij (GOM). Wanneer het daarvoor noodzakelijk blijkt dat structureel overleg op raadsniveau plaatsvindt, neemt Teylingen daartoe het initiatief.

De gemeenteraad vergadert efficiënt en houdt zich bezig met de kaderstelling, de volksvertegenwoordiging en de controle. De gemeenteraad beperkt zich zoveel mogelijk tot de hoofdlijnen (wat en waarom). De "hoe" vraag wordt overgelaten aan het college. Het dualisme in Teylingen wordt verder doorgevoerd. De raadsbesluiten beginnen met een startnotitie, gevolgd door een keuzenotitie. Het college werkt hierin de alternatieven en te maken keuzes zo gedetailleerd als nodig is uit. De door de gemeenteraad van Teylingen genomen besluiten zijn helder qua kaderstelling, specifiek, meetbaar, realistisch en tijdgebonden.

Oud-bestuurders die gebruik maken van de wachtgeldregeling wordt verzocht beschikbaar te zijn voor de gemeente.

Programma 10 Financiën

Teylingen voert een gedegen en transparante boekhouding. De financiën zijn op orde. De reserves zijn adequaat. Teylingen heeft een sluitende begroting.

Teylingen belegt de NUON-gelden veilig. De inkomsten hiervan worden gebruikt voor structurele uitgaven. De opbrengsten van de NUON-gelden die niet nodig zijn voor de exploitatie, kunnen gebruikt worden voor de bekostiging van investeringen ten behoeve van het algemeen nut.

Voor verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen hanteert de gemeente een taakstelling van 5% tot 10% ten opzichte van 2010. Nadruk blijven houden op begrotingsdiscipline is essentieel.

Er is permanente aandacht voor subsidiemogelijkheden van hogere overheden.

De gemeente temporiseert reeds in de begroting opgenomen investeringen waar mogelijk en verantwoord.

De gemeente bedrijft geen inkomenspolitiek. Wel wordt steeds bekeken welke kosten de inwoners zelf kunnen dragen.

Externe adviseurs worden alleen ingehuurd als dat per saldo beter en efficiënter is.

De vertaling van dit coalitieakkoord moet leiden tot een inkrimping van de organisatie. De totale loonsom van de organisatie vermindert daardoor. Streven hierbij is een vermindering van minimaal 5% in de komende 4 jaar.

Uitgangspunt voor noodzakelijke ombuigingen is een 'vijftrapsraket':

1. de regisserende rol van de gemeente leidt tot structureel lagere kosten (betreft o.a. kosten van subsidies, voorzieningen en salarissen);
2. de gemeente realiseert waar mogelijk extra inkomsten (betreft o.a. profijtbeginsel, eigen bijdragen, kostendekkendheid, subsidies hogere overheden);
3. meer efficiëntie leidt tot vermindering van kosten (betreft o.a. opbrengsten van digitalisering, besparingen op salariskosten, scherp inkopen en aanbesteden);
4. waar mogelijk en verantwoord temporiseren van investeringen (betreft investeringen die reeds in de begroting staan);
5. als het niet anders kan, wordt een beroep gedaan op een extra bijdrage van de inwoners (verhoging OZB, invoering overige belastingsoorten zoals parkeerbelasting, toeristenbelasting).

Uitwerking van de vijftrapsraket voor noodzakelijke ombuigingen

Met het inzicht van heden bedraagt de ombuigingsdoelstelling als volgt:

Begroting (bedragen € mln)	2011	2012	2013	2014
Saldi begroting 2010-2013 na vaststelling	- € 2,1	- € 2,6	- € 3,3	- € 3,3
Inschatting bezuiniging rijksoverheid		- € 0,5	- € 1,0	- € 1,5
Handhaven precario	€ 1,6	€ 1,6	€ 1,6	€ 1,6
Verwacht begrotingstekort	- € 0,5	- € 1,5	- € 2,7	- € 3,3
Vrije keuzeruimte voor de raad (20%)				- € 0,7
Benodigde omvang ombuigingsvoorstellen				- € 4,0

De onderstaande eerste en globale financiële uitwerking van de ombuigingen in dit coalitieakkoord is richtinggevend voor het college. Het college werkt een en ander uit in concrete maatregelen in de Kadernota 2011-2014.

Ombuigingen 2010-2014	Opbrengst 2014 (€ mln)	Mogelijke maatregelen (opbrengst indicatief)
1. regierol	€ 2,2	Omzetten generieke naar specifieke subsidies (€ 300.000) Privatiseren zwembadvoorziening (€ 500.000) Bijdrage theaters beperken (€ 100.000) Minimaal 5% minder verbonden partijen (€ 150.000) Minimaal 5% minder en andere rol organisatie, inclusief raad, college, ambtelijke organisatie en griffie (€ 750.000) Overige besparingen (€ 400.000)
2. extra inkomsten	€ 1,0	Verhoging eigen bijdrage WMO (€ 50.000) Eigen bijdrage collectief vervoer ouderen (p.m.) Kostendekkende bouwleges (€ 100.000) Onttrekking NUON-reserve voor investeringen (€ 500.000) Onttrekking algemene reserve (voor vervroegde afschrijvingen (€ 300.000)) Hogere eigen bijdrage voor dienstverlening op andere tijden (p.m.) Overig (€ 50.000)
3. meer efficiëntie	€ 0,3	Realisering inkoopvoordelen (€ 200.000) Besparing door digitalisering, te starten met het digitaliseren van het besluitvormingsproces via MT, College en Raad (€ 25.000) Besparing door samenwerking en/of uitbesteding uitvoerende taken (p.m.) Overig (€ 75.000)
4. temporiseren investeringen	€ 0,5	Doorschuiven investeringen Overig (p.m.)

5. extra bijdrage van de inwoners	p.m.	Verhoging OZB (p.m.) Invoering overige belastingsoorten zoals parkeerbelasting, toeristenbelasting (p.m.)
Totaal	€ 4,0	

Overige financiële spelregels:

- Besluitvorming over ombuigingen moet zorgvuldig gebeuren. Bovendien hebben betrokkenen recht op een redelijke afbouwtermijn. Aangezien de effectuering van ombuigingen dus enige jaren in beslag neemt, worden de benodigde besluiten zoveel mogelijk in 2010 en 2011 genomen.
- Als uitgangspunt voor de komende jaren geldt: de beschikbare budgetten per programma worden bevroren. Hogere kosten (voor bijvoorbeeld de uitbreiding van voorzieningen), moeten binnen hetzelfde programma worden gecompenseerd door ombuigingen.
- Naast opbrengsten van verkoop gemeentelijke eigendommen, worden ook de opbrengsten van de woningbouwlocaties in principe gereserveerd voor de grote regionale projecten waaraan Teylingen de komende 15 jaar bijdraagt (reserve Regionaal Investerings Fonds Holland Rijnland).